

Tény, mindenkinek jól esik, ha bíznak benne. Igaza van Mauriacnak: A mások belénk vetett bizalma jelöli ki utunkat. Mit gondoltok, Péternek - a tanítványnak - nem ez az előlegezett bizalom jelölte ki útját? - Péter háromszor tagadta meg Mesterét, de Jézus mégsem vonta meg tőle a bizalmát! Háromszor kérdezte: Szeretsz-e engem? - Péter tudja miért a háromszor elhangzó kérdés - és fáj neki, hogy Jézus emlékezteti -, de azt is tudja: Jézusnak igaza van. Háromszor kell válaszolnia a szeretetből felkínált bizalomra, de ez - ugyanakkor - nem más, mint három lehetőség, három alkalom, hogy bizonyíthasson!

Szembeötlő és tanulságos e gyönyörű történetben, hogy Jézus nem kérte számon három éven át hirdetett tanítását, evangéliumát, sőt Péter hitbeli ismereteire sem kíváncsi! Szeretetéből fakadó bizalma az egyetlen feltétele, hogy Péter közziklána bizonyuljon. Ez a jézusi bizalomban rejlő erő, "utat jelölő" hatalom.

Néha, midőn nagyon egyedül és elhagyatottan érezzük magunkat, egyszerűen közel lép hozzánk valaki, és megajándékoz szeretetéből fakadó bizalmával. És akkor egyszerre megérezzük, hogy milyen csodálatos erő a bizalom, s hogy ezek a ritka alkalmak életünk legboldogabb alkalmai, és boldogok vagyunk nagyon. Törekedjünk hát mi is a szeretetből fakadó bizalomra! Hadd határozza meg gondolkodásunkat, viselkedésünket, egész életünket, mert csak így lehet szép és boldog az ember léte ezen a földön. Ámen.

BOLDOGOK AZ ISTENBEN GAZDAGOK

Lk 12, 15

Több mint húsz évre terjedő lelkési szolgálat során megtanultam: vannak úgynevezett "nehéz textusok". Ezek a Szentírásból - egyházi beszédünk alapgondolatául - választott részek azért nevezhetők így, mert a szokásosnál nehezebb feladat elé állítják a prédikáló lelkészt, de az evangélium üzenetét befogadni kész hallgatóságot - a gyülekezeti tagokat - is alaposan próbára teszik. Olyan textusok ezek, amelyek homlokegyenest ellentétben állnak a megszokott, hétköznapias gondolkodással, s valósággal ingerelnek, hogy ellentmondjunk nekik. Ha még azt is felismerjük, hogy az evangélium mindig egy magasrerdű élet követelményével lép fel - minden idők tanítványaival, s így velünk szemben is -, tehát bele akar szólni életünkbe, szokásainkba, akkor csak úgy ágaskodik bennünk a tiltakozás, az ellenkezés "ördöge"! Ha őszinték vagyunk, a leggyakrabban épp azért, mert - ezek a "nehéz textusok" - mindig a lényegre tapintanak, nagyon is gyarló elevenünkbe vágnak... Pont egy ilyen "nehéz textust" választottam mára, mégpedig Jézus egyik - nagyon időszérűnek érzett - példázatából. De hadd lássuk, miről is van szó benne?

Egyszer egy ember kerül Jézus elé és arra kéri, szóljon testvérének, hogy ossza meg vele a vagyonát. Egész szíve, minden keserősége ott háborog ebben a kérdésben. Meghalt az apja és idősebb testvére egy árva vasat sem akar adni neki a vagyonból, az örökségből. Mit tegyen? Mivel épp kínálkozik az alkalom, fogja magát és elszalad az arra járó, híres prófétához, Jézushoz. Ő biztosan neki ad majd igazat. Hisz mégiscsak égbekiáltó igazságtalanság, hogy így kisémmizi őt a saját testvére.

Csakhogy óriási a csalódása, mert Jézus így válaszol: Ember, ki tett engem bírónak vagy osztónak köztetek? Más szóval ez azt jelentette: nem azért küldött engem az én mennyei Atyám, hogy ilyesmivel foglalkozzam! De mert mélyen belelátott ennek az embernek a szívébe - és ott iszonyatos kapzsiságot és irigységet, pénzsóvárságot és vagyonimádatot látott -, még ezt is hozzátette: "Vigyázza-

tok, és őrizkedjete minden kapzsiságtól, mert ha bőségben él is valaki, életét akkor sem a vagyona tartja meg." Nem az az emberi élet, hogy vagyonban dúskáljon!

Jézus látta az ember szemén a megrökönyödést, s látta a körülötte lévők arcán a döbbenetlenkedést; látta a szemükön, hogy nem értik egészen, miért tartja olyan nagy bajnak a mohó szerzésvágyat és a vagyonban való dúskálást. Ekkor elmondott nekik egy történetet:

Volt egyszer egy nagyon gazdag ember - így kezdi Jézus -, és ez az ember valóban nem tudta soha, mi az, hogy nincs. Nagy-nagy házban, valóságos palotában lakott. A kamrája akkora volt, mint egy terem és az tele volt mindenféle jóval. Az istállói tele voltak lovakkal, tehenekkel; a mezői birkákkal és kecskékkal, a földjei ringó búzatáblákkal, a kincseskamrája pedig színültig pénzzel, ezüsttel és arannyal. Ha kisétált gazdag mezőire, földjeire, ugyancsak kidüllesztette a mellét: ez mind, mind az enyém! És nagyon elégedett volt önmagával. Van-e még ilyen gazdag ember a földön? Tele minden kamrámmal, csűrőmmel, tele minden zsákom... De ez a gazdag ember mégis mindig gondokkal - aggodalmakkal és félelmekkel - terhelt volt. Most épp az volt a legnagyobb gondja, hogy az idei gazdag terméssel - amely gazdagabbnak ígérkezett minden eddigi termésnél -, mit csináljon? Hiszen nincs már egy szemernyi üres hely a magtárakban, a csűrőkben, a padláson. Teles-tele minden gabonával. Búzával, árpával... Kisétált a földekre, ahol vígan folyt már az aratás. Csak úgy dőlt, dőlt mindenütt a gyönyörű, aranszínű kalász! Ragyogott az ég fölött, vidáman énekeltek a madarak... Amerre csak a szem ellátott, mindenütt az ő földjein arattak...

Milyen végtelen, nagy hálával tölthette volna meg ez a látvány a szívét, hogy megköszönje: - Istenem, milyen gazdagon adod az áldásodat megint! - De nem. Eszébe sem jutott az Isten. Csak a gabonát látta, és egyre csak azon járt az esze, hogy mennyi pénzt hoz ez majd neki! Lázasan számolgatott, mit sem törődve a gyönyörű idővel, a madarak énekével, az aratók munkájával. Még a verejték is kiült a homlokára gyönyörűségében, hogy a következő percben - rémülten meredjen maga elé: De most mit csináljak? Hová tegyem ezt a töméntelen gabonát, hisz máris tele vannak magtárain, csűrjeim? Görcsösen gondolkozik, míg egyszerre csak felderül gondterhelt arca, és szinte szeretettel néz az égre, meg a nehéz munkában görnyedő aratókra.

Ugyan mi juthatott az eszébe? Talán az, hogy itt van egy csomó, nagyon-nagyon szegény ember, akik alig kapnak valamicske bért azért, hogy a tűző napon reggeltől késő alkonyatig görnyednek, s ezt a gazdag termést, vagy egy részét nekik adom? - Ó, dehogya! Nem az aratókat látta, és nem az eget. Óriási hombokat, magtárakat, csűrőket, gabonátárolókat látott, amelyeket majd most fog építtetni! És máris tovább számolgatott, tervezgetett: - Igen, mormogta maga elé, ezeket a régi, ócska csűrőket lebontatom és máris építhetik helyükbe a nagyobbakat. Jó erős ajtókkal, vasalt ablakokkal, hogy szellőzzön, de nehogy egy szem gabona is más kezére kerüljön... Az ám! S ha minden meglesz, meddig is lesz elég nekünk? Gyorsan számolni kezdett újra, majd elkezdett nevetni: ennyi gabonából kétszáz évig is megélhetünk! S ha a felét eladom és aranyat veszek, akkor is elég lesz száz évig! Ez aztán igen! És ismét nagyon elégedett volt önmagával, egész úton hazafelé - vidáman nevetgált. Még az aratók köszönését sem hallotta, mert egyre csak ezt mondogatta maga elé: Én lelkelem, sok kincset gyűjtöttél, sok évre; pihenj, egyél, igyál, örvendezzél, vigadozzál!

Egész délután vidáman járt, kelt, nézegette a régi csűrőket, amelyeket lebontat majd. Számolt, szaladgált, tervezett; le-leült, evett, ivott, s meg volt nyugodva, hogy jól számolt. Nincs itt semmi hiba! Élete végéig urasan fog élni, akár egy kiskirály!

De valahol mégis rosszul számolt. Valamit kihagyott a számításból. Valamit? Nem, hanem sokkal inkább Valakit. Valakit, akire ő sohasem gondolt. Este

se, amikor lefeküdt. Még félálomban is csak számolt, lebontott és felépített, tervezett és nagyon meg volt elégedve önmagával...

Akkor váratlanul elszorult a szíve. Nem kapott levegőt és kiverte a hideg-veríték. Jaj, nyögött fel, jaj! És kezével görcsösen markolt a levegőbe. Egy hiba, egy hiba van a számításban... Jaj, csak erre az egyre nem gondoltam!

Igen, erre az egyre nem gondolt. Mindent jól számolt, csak erre az egyre nem számított. Míg egyre ki-kihagyott a szívverése, egyszerre egy hangot hallott... Egy hangot, amire eddig sose figyelt. Szíve legmélyéről szólt e hang: "Bolond, az éjjel elkérik tőled a lelkedet, kié lesz akkor mindaz, amit felhalmoztál?"

Jaj, bolond voltam - nyöszörögte -, csak gyűjtöttem és gazdagodtam. Közben elfelejtettem élni is - hörögte -, és meghalt.

Másnap, amikor megtalálták, és jöttek a hozzátartozók és rokonok: alig vetettek rá egy pillantást, hisz senki sem szerette, mert önző volt és kapzsi, megszállottja a mohó szerzésvágynak, zsugori és telhetetlen. Mindenki csak a pénzeskamra felé sietett, és egész nap egyebet sem tettek, mint veszekedtek az aranyakon, acsarkodva osztozkodtak a vagyonon...

"Így jár az, aki magának gyűjt kincseket, és nem az Istenben gazdagodik" - mondotta Jézus a történet végén.

Az ember, aki tágranyílt szemekkel hallgatta, lassan elfordította Jézusról a szemét. Már kezdte érteni, miért nem akarja Jézus a testvérétől kiperelni az örökséget. A többi hallgatók is megértették, hogy miért nem akar osztóvá lenni Jézus. Ő azért jött, hogy az ember Istenben gazdagodjék, Istenben legyen gazdag, mert ebből származik a jóság, a hűség, a megértés, a békesség és a szeretet. Mindaz, amire az embernek - és az emberiségnek - ma is a legnagyobb szüksége van, hogy valóban gazdag és valóban boldog legyen!

Bevallom - nem tehetek másként -, ízlelgetem: milyen gyönyörűen fogalmazott Jézus. Istenben gazdagodni, Istenben lenni gazdag... Mintha a Hegyi beszéd napsugaras zúgása áradna végig zengve lelkemen: Boldogok az Istenben gazdagok!

Testvérem! Ezzel - itt - tulajdonképpen be is fejezhetném ezt a prédikációt. Mindenképpen erőltetett szónoki fogásnak érezném, ha most, befejezésül elkezdeném "aktualizálni" ezt a történetet; ha kezdeném bizonygatni, hogy mennyire időszerű és a ma emberéhez szóló az üzenete. Holott ez - az emberek mohó kapzsiságát és telhetetlen szerzésvágyát felszabadító, szinte egy egész ország lakosságát valóságos népvándorlásra készítő "Caritas-jelenség" korszakában -, mindenki számára nyilvánvaló. Épp ezért, "befejezés" helyett, csak néhány - a jézusi evangélium szellemében fogant - kérdést és kérést fogalmazok meg. Te csak mondd, vagy inkább imádkozd velem:

- Uram, mondd mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri is, de a lelkében kárt vall? (Mk 8, 36).

- Uram, mit ér, ha "mindent" megszereztünk, de gyógyíthatatlan betegen fekszünk?

- Mit ér, ha palotákban lakunk is, de otthonunkban sincs megértés, jóság, hűség, békesség és szeretet?

- Mondd, mit ér, ha zsebünk s kamránk telis-tele, de szívünk és lelkünk béna és üres?

- Őrizd meg minket minden kapzsiságtól, mert ha bőségben élünk is, életünket akkor sem a vagyon tartja meg!

- Uram segíts, hogy Benned legyünk gazdagok! Mert boldogok az Istenben gazdagok. Ámen.

(A beszéd Dr. Gyökössy Endre *Hogyan tartsunk gyermekbibliaórárt* című - kis módszertani - kötetének felhasználásával íródott).

SZABÓ DEZSÓ

AZ IGAZSÁG

Mt 5,20

Emberi életünk teljességének, a hívő léleknek egyik legnagyobb vágya és célja: az igazság. Beszédünk és cselekedeteink irányítója, vitatkozásaink, ellentéteink indítéka, az igazság. Minden élet, minden vallás alapja az igazság kelle- ne, hogy legyen.

Vágyunk, törekvésünk az igazság után magával hozza a tagadhatatlan valóságot: azt, hogy büszkék vagyunk, ha valaki rólunk mondja: ez az ember igaz. Emberi ítéllettel, véleménnyel azokról mondjuk ezt a megállapítást, akiknek cselekedetei megegyeznek az előírásokkal, valláserkölcsi törvénnyel.

Igaz embereknek tartották magukat az írástudók és farizeusok, akik, Isten törvényének ismeretében, minden parancsot, minden előírást a legapróbb rész- letekig betartottak. Akik önteltek és büszkék voltak, hogy nevükben is hordozzák az igazságot. Az írástudók és farizeusok mellett akkor is, most is hány hívő, hány vallás nevezi magát igaznak!

Jézus tanítása kezdetén megfogalmazta küldetésének célját: azért jött, hogy a törvényt betöltsé, de ugyanakkor harcot indít az öngazságában megalé- dett, dicsekvő emberek, az írástudók és farizeusok ellen. Az ember csak látható események, cselekedetek szerint ítél, de Isten másképp és másképp Jézus is. Aki Isten országába be akar jutni, annak igazsága több kell legyen a betűk és parag- rafusok, az írástudók és farizeusok igazságánál. A magukat legigazabbnak tartók sem jutnak be Isten országába, ha életükben, cselekedeteikben, magatartásukban igazságuk több nem lesz, mint amit a törvények előírnak.

Mi az igazság és mi a többlet?

A kérdés nagy. Pilátus is Jézustól azt kérdezte: mi az igazság? Ma erre kíséreljük meg a feleletet keresni, és megtalálni életünkben és az élet legkülön- bözőbb területén.

Mi az igazság a tudományban, annak bármilyen ágában? Valljuk, más igazság nincs, mint valamit felismerni, Isten teremtő, életet alkotó törvényeiből, azokból, amelyek a világ teremtése, fennállása kezdetétől örökké fenn álltak és állnak, melyek megmásíthatatlanok. Mégis milyen büszkék vagyunk, milyen nagy eseménynek tartjuk, ha valamit ezekből megtalálunk, felismerünk.

Mi az igazság egyéni-mindennapi életünkben?

Az, hogy a legapróbb mozzanataig ismerjük érzéseinket, cselekedeteinket, az eseményeket. Ezért olyan lebilincselő hallgatni az őszinte vallomásokat, ol- vasni az önéletrajzokat, megismerni túl az "én" életén mások életét. Ezek az igazságok azonban csak töredékei az emberi életnek.

Mi az igazság hitünkben és vallásunkban?

Milyen a kapcsolatunk Istennel, az Ő parancsolatainak betartásával? Mert ha minden törvényt betartottam, hitem hegyeket mozdít el, az én igazságom még semmi. Még több kell! Jézus tanítványságunk, kereszténységünk, vallásunk ki kell hogy terjedjen az egész világra, minden teremtményre, embertársainkra.